

Mengenalpasti Faktor Halangan Sukan Dalam Kalangan Pelajar Politeknik Metro Johor Bahru

Mohd Ezry Bin Muhammad Rizal Tan¹, Mohd Ghadafi Bin Shari²,
Mohd Yusof Bin Tawang³

^{1, 2, 3} Politeknik Metro Johor Bahru

ABSTRAK

Kajian bertujuan untuk mengkaji faktor-faktor yang dominan bagi halangan pelajar Politeknik METrO Johor Bahru (PMJB) di dalam melibatkan diri dalam sukan. Soal selidik diubahsuai dari kajian lepas yang merangkumi tiga maklumat demografi dan dimensi bagi faktor halangan telah dibahagikan kepada tiga iaitu dimensi struktur, dimensi interpersonal, dan dimensi intrapersonal. Sampel terdiri daripada 100 orang pelajar PMJB yang dipilih secara rawak. Analisa bagi kajian menggunakan SPSS25. Dapatan kajian mendapati dimensi faktor struktur adalah tertinggi ($M=3.341$), diikuti dimensi faktor intrapersonal ($M=2.813$), dan yang paling rendah adalah dimensi faktor interpersonal ($M=2.423$). Kesimpulan, kajian berjaya mencapai objektif kajian dan implikasinya dapat membantu pihak berkaitan bagi meningkatkan penglibatan pelajar di dalam sukan.

Kata Kunci: Halangan Sukan, Dimensi Struktur, Dimensi Interpersonal, Dimensi Intrapersonal

1.0 PENGENALAN

Pengertian sukan menurut Kamus Bahasa Melayu adalah segala jenis latihan gerak badan dan permainan yang memerlukan tenaga dan ketangkasan. Sukan dibahagikan kepada tiga jenis iaitu sukan dalaman, sukan luar, dan sukan lasak. Sukan dalaman adalah seperti catur, futsal, bowling, ping pong, dan e-sukan. Sukan luar adalah seperti bola sepak, tenis, hoki, dan olahraga. Manakala sukan lasak merupakan sukan seperti Go-Kart, Terjun Bungee, dan Paintball.

Sukan adalah satu kategori dalam kokurikulum politeknik merupakan kursus penting dalam pendidikan tidak formal dan menjadi salah satu kegiatan yang memberikan impak positif dalam membentuk sahsiah, bakat, ilmu pengetahuan, dan pengalaman bagi seseorang insan. Faizullah (2014) menyatakan kokurikulum yang dibangunkan di peringkat pengajian tinggi mampu meningkatkan kemahiran insaniah pelajar seperti kemahiran memimpin, kemahiran berkomunikasi, dan kemahiran menyelesaikan masalah. Kemahiran-kemahiran ini adalah amat diperlukan oleh sektor pekerjaan. Zaid et.al (2008) mendapati majikan kini memerlukan pelajar yang mempunyai kemahiran insaniah.

Sukan dapat meningkatkan keupayaan pelajar untuk melaksanakan tindakan teknikal secara betul, berfikiran secara rasional, pengurusan kewangan, dan ketahanan dalam menghadapi pelbagai situasi. Selain itu, dari aspek psikologi, sukan berkeupayaan meningkatkan disiplin, ketekunan, tekad, keyakinan, dan keberanian. Sukan juga dapat meningkatkan kerjasama dalam pasukan dari segi meningkatkan perasaan kekitaan, bersatu dalam tindakan, dan spesifikasi peranan dalam setiap individu. Sukan juga dilihat mampu membina kesihatan dari segi mental dan fizikal pelajar. Suzanah et al (2014) menjelaskan sukan adalah aktiviti yang memerlukan ketangkasan atau kemahiran serta tenaga dan kebiasaan dilakukan sebagai acara hiburan sama ada untuk tujuan pertandingan atau aktiviti menyihatkan mental dan fizikal. Keterlibatan pelajar dalam aktiviti sukan menjurus kepada faktor intrinsik berbanding ekstrinsik, yang mengfokus kepada faktor kesihatan dan kecergasan (Abd Aziz et al 2018).

2.0 LATAR BELAKANG KAJIAN

Menurut Al-Ansari (2016), perancangan dan pengurusan aktiviti yang sistematik merangkumi pilihan pelajar dan alasan penyertaan diperlukan bagi menggalakkan keterlibatan pelajar dalam aktiviti sukan. Aktiviti sukan yang bersesuaian dengan kehendak pelajar meningkatkan penglibatan, malah memastikan keterlibatan mereka dalam aktiviti sukan secara berterusan (Md. Yusof et al, 2018). Pihak pengajian berperanan penting dalam memotivasi dan menerbit kesedaran pelajar terhadap kepentingan aktiviti fizikal (Chiu et al, 2015) dan minat bersukan ini dipupuk secara tidak langsung melalui proses pengajaran dan pembelajaran (PdP) (Adibah Abdul Latif et al, 2016). Namun, kebanyakan penglibatan aktiviti dilihat hanya disertai oleh pelajar semester dua, atas alasan kerana sukan dijadikan salah satu kursus kokurikulum yang wajib diambil oleh pelajar PMJB semester dua. Banyak usaha yang dijalankan oleh pihak PMJB seperti mengadakan Minggu Sukan dan Senaman Pagi, namun penyertaan adalah ditahap minimum. Kajian yang dibuat oleh Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia (IPPBM) mendapati golongan belia di Malaysia tidak aktif dalam aktiviti di masa lapang yang mana mereka kurang bersukan dan kurang bersenam, dan kebanyakan melakukan aktiviti lepak. Selain itu, perkembangan permainan video dan kewujudan sukan elektronik (e-sukan) dilihat antara penyumbang kepada pelajar tidak menglibatkan diri dengan aktiviti sukan. Sewajarnya satu kajian tentang halangan penglibatan dalam sukan ini perlu dijalankan dan diterokai bagi mengenal pasti punca sebenarnya permasalahan.

3.0 OBJEKTIF KAJIAN

Tujuan utama kajian ini adalah untuk mengenalpasti faktor penghalang penglibatan pelajar Politeknik METrO Johor Bahru (PMJB) dalam sukan. Melalui kajian ini diharapkan dapat memberikan gambaran sebenar dan faktor utama yang manakah menghalang pelajar PMJB dalam penglibatan aktiviti sukan. Objektif kajian akan menfokuskan mengenalpasti tahap halangan penglibatan dalam intrapersonal, interpersonal dan struktur aktiviti sukan dalam kalangan pelajar PMJB.

4.0 METODOLOGI

Kajian tinjauan ini adalah merupakan kajian tinjauan kuantitatif dan deskriptif. Sampel kajian adalah 100 responden pelajar dipilih secara rawak berkelompok di Politeknik METrO Johor Bahru bagi sesi pengajian Disember 2019. Instrumen soal selidik diperolehi dan diubahsuai daripada kajian Siqi Cai (2015). *Leisure Constraints Models* (Crawford & Godbey, 1987; Crawford et al., 1991) dibincangkan dan dijadikan sebagai rangka kajian ini kerana instrumen diadaptasi daripada model ini. Siqi Cai (2015) membangunkan soal selidik berdasarkan kajian Liang dan Walker (2011) yang diadopsi dari Crawford et al. (1993) dinamakan '*Leisure Constraints Questionnaire*' (LCQ). Model Faktor Penghalang Kesenggangan (*Leisure Constraints Models*) adalah proses bagaimana individu tertentu membincangkan halangan sepanjang penyertaan dan seterusnya kepada sesuatu aktiviti. Melalui model ini, pilihan aktiviti dibentuk pada awalnya dan dipengaruhi oleh halangan atau kekangan intrapersonal. Pada peringkat seterusnya, individu itu mungkin mengalami halangan atau kekangan interpersonal bergantung kepada jenis aktiviti. Ia hanya apabila kekangan jenis ini telah diatasi, kekangan struktur mula berlaku. Soal selidik terdiri daripada dua bahagian iaitu Bahagian A dan Bahagian B. Bahagian A merangkumi tiga maklumat demografi iaitu jantina, bangsa, dan status. Bahagian B terdiri daripada 34 item soalan bertujuan melihat kepada faktor halangan sukan dalam kalangan pelajar PMJB. 34 item ini dibahagikan kepada tiga dimensi faktor iaitu "Faktor Struktur (sembilan item)", "Faktor Interpersonal (14 item)" dan "Faktor Intrapersonal (11 item)".

Setiap soalan dibina menggunakan penilaian pengukuran lima Skala Likert yang diperkenalkan oleh Rensis Likert (Sekaran 2006). Skala likert bagi Bahagian B mengandungi pilihan jawapan dari “Amat Tidak Bersetuju” sehingga “Amat Sangat Bersetuju”. Ujian *reliability analysis* dilakukan menilai tahap reliabiliti kajian. Jadual 1 menunjukkan dapatan dari ujian *reliability analysis*.

Jadual 1:Ujian *Reliability Analysis* bagi Bahagian B

BAHAGIAN B	JUMLAH ITEM SOALAN	RELIABILITI
<i>Faktor struktur</i>	9	0.794
<i>Faktor interpersonal</i>	14	0.895
<i>Faktor intrapersonal</i>	11	0.725
<i>Reliabiliti bagi keseluruhan faktor</i>	34	0.890

Dapatan ujian *reliability analysis* menunjukkan *Alpha Croanbach* kesemua dimensi adalah melebihi 0.6. Ini bermaksud soalan-soalan yang dikemukakan terbukti kesahihan dan mudah difahami oleh responden. Secara keseluruhannya, analisis data menggunakan analisis deskriptif bagi mencari min. Analisa min bagi kajian menggunakan “*Statistics Package for the Social Sciences*” (SPSS23). Satu titik potong (*cut-off point*) digunakan bagi memudahkan perbincangan dapatan kajian berdasarkan nilai min yang diperolehi. Jadual 2 digunakan bagi mentafsir nilai min berdasarkan skala likert sebagai menjawab setiap persoalan kajian yang telah diadaptasi daripada Wiersma (1995).

Jadual 2: Titik Potong (*Cut-off Point*) Nilai Min Mengikut Wiersma (1995)

JULAT MIN	TAHAP KEKUATAN
Nilai Min 1.00 – Nilai Min 2.33	Tahap Rendah
Nilai Min 2.34 – Nilai Min 3.67	Tahap Sederhana
Nilai Min 3.68 – Nilai Min 5.00	Tahap Tinggi

5.0 DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Jadual 3: Demografi Responden

No	Demografi	Pengelasan	Peratusan (%)
01	Jantina	Lelaki	33
		Perempuan	67
02	Bangsa	Melayu	90
		Cina	1
		India	9
03	Status	Bujang	98
		Berkahwin	1
		Bercerai	1

Responden kajian terdiri daripada pelajar lelaki (33%) dan pelajar perempuan (67%). Responden berbangsa Melayu melibatkan 90 pelajar (90%), diikuti 9 orang berbangsa India (9%), dan seorang bagi bangsa Cina. Sebahagian responden adalah berstatus bujang iaitu 98 orang, seorang telah berkahwin, dan seorang dengan status bercerai.

Jadual 4: Faktor Struktur bagi Halangan Sukan dalam kalangan Pelajar PMJB

FAKTOR STRUKTUR	
PENYATAAN	Mean
Alatan sukan boleh digunakan waktu tertentu sahaja	3.40
Peralatan sukan tidak mencukupi	3.55
Kemudahan sukan tidak dapat menampung pelajar yang ramai	3.62
Masalah pengangkutan	3.18
Tidak menyediakan jadual penggunaan kemudahan sukan	3.30
Penyimpanan alatan sukan tidak dibuka setiap hari dan menyukarkan mendapat alatan	3.43
Sukar menggunakan peralatan sukan	3.38
Kemudahan sukan di PMJB tidak mencukupi	3.46
Kemudahan sukan tidak dijaga	2.75

Jadual 4 membincangkan data berkaitan faktor struktur bagi halangan sukan dalam kalangan pelajar PMJB. Daripada data yang diperolehi selepas dianalisa menggunakan SPSS23, mendapati tiada nilai min yang mencatatkan nilai tinggi. Namun kesemua nilai min mencatatkan nilai yang sederhana. Walaupun nilai min adalah sederhana, namun jika tidak diambil perhatian, permasalahan ini akan menjadi isu penting. Apabila melihat kepada nilai min, mendapati dua pernyataan mencatatkan nilai min melebihi 3.5 iaitu “Kemudahan sukan tidak dapat menampung pelajar yang ramai” (Min = 3.62), dan “Peralatan sukan tidak mencukupi” (Min = 3.55). Berdasarkan kajian Dicken dan Arifin (2017) melalui kajian Ismail dan Muhamad (2016) menyatakan kekurangan kemudahan sukan dan gelanggang sukan menjadi halangan penting kepada aktiviti bersukan. Dicken dan Arifin (2017) juga ada merujuk dua lagi kajian iaitu Rahim (2004) dan Ali et.al (2014). Kajian Rahim (2004) menjelaskan melalui kajiannya mendapati 34.2% halangan sukan di sekolah bandar adalah mempunyai kawasan yang kecil, manakala kajian Ali et.al (2014) menyatakan aktiviti sukan akan menjadi sukar apabila padang sempit dan tidak selamat, peralatan yang kurang, dan keadaan peralatan yang rosak. Halangan yang berkaitan kepada kemudahan dan peralatan yang tidak mencukupi adalah isu yang perlu difikirkan oleh PMJB, memandangkan PMJB hanya mempunyai atau beroperasi di bangunan kedai. Namun, dapatan kajian juga menunjukkan PMJB sentiasa membaikpulih dan menjaga kemudahan yang ada. Ini berdasarkan nilai min bagi pernyataan “Kemudahan sukan tidak dijaga” mencatatkan nilai paling rendah iaitu 2.72. PMJB sentiasa memastikan peralatan yang sedia ada dapat berfungsi dalam keadaan baik dan selamat, bagi memastikan aktiviti sukan berjalan lancar.

Jadual 5: Faktor Interpersonal bagi Halangan Sukan dalam kalangan Pelajar PMJB

FAKTOR INTERPERSONAL	
PENYATAAN	Mean
Pengetahuan tentang aktiviti sukan tidak mencukupi	2.95
Tidak memahami matlamat dalam melibatkan diri dalam sukan	2.69
Masalah kewangan dalam mengikuti aktiviti sukan diri	2.92
Takut gagal dalam peperiksaan apabila melibatkan diri dalam sukan	2.38
Tidak mempunyai masa dalam melibatkan diri dalam aktiviti sukan	2.66
Sering gagal apabila melibatkan diri dalam aktiviti sukan	2.33
Tidak mempunyai kemahiran untuk melibatkan diri dalam sukan	2.51
Takut cedera apabila melibatkan diri dalam sukan	2.46
Tidak selesa untuk melibatkan diri dalam sukan	2.29
Tidak berminat dalam melibatkan diri dalam sukan	2.17
Sering menghadapi masalah kesihatan	2.18
Aktiviti sukan membosankan	2.03
Malu melibatkan diri dalam aktiviti sukan	2.49
Aktiviti sukan bertentangan dengan kepercayaan agama	1.86

Bagi faktor interpersonal bagi halangan sukan dalam kalangan pelajar PMJB mendapati sembilan pernyataan mencatatkan nilai min sederhana, manakala lima pernyataan mencatatkan nilai min yang rendah. Dua pernyataan yang mencatatkan nilai min menghampiri 3.00 adalah “Pengetahuan tentang aktiviti sukan tidak mencukupi” (Min=2.95) dan “Masalah kewangan dalam mengikuti aktiviti sukan diri” (Min=2.92). Di dalam menjalankan aktiviti sukan, adalah penting seseorang itu mempunyai ilmu dan pengetahuan mengenai sukan tertentu. Jika pelajar tidak mempunyai pengetahuan terhadap sukan tersebut, menyebabkan pelajar tidak berminat untuk melakukannya.

Masalah kewangan dilihat menjadi faktor halangan kepada penglibatan sukan. Ini disebabkan bagi mendapatkan peralatan sukan yang berkualiti, pelajar terpaksa mengeluarkan perbelanjaan yang besar. Selain itu, kekerapan membeli kelengkapan bersukan seperti bulu tangkis atau bola ping pong juga membebankan pelajar. Disebabkan masalah halangan kewangan menyumbang kepada kurangnya penglibatan pelajar dalam aktiviti sukan.

Jadual 6: Faktor Intrapersonal bagi Halangan Sukan dalam kalangan Pelajar PMJB

FAKTOR INTRAPERSONAL	
PENYATAAN	Mean
Dibebankan dengan kerja penilaian kursus (PB) yang banyak	3.31
Pegawai PMJB atau pensyarah hanya memberi perhatian kepada pelajar yang berkebolehan sahaja	3.21
Bilangan pegawai PMJB atau pensyarah yang melibatkan diri dalam sukan tidak mencukupi	3.08
Pegawai PMJB atau pensyarah tidak memilih walaupun berminat dalam sukan	3.07
PMJB sentiasa mengutamakan program akademik	3.32
Tidak mempunyai rakan yang berminat untuk bersukan	2.57
Tidak mempunyai kawan untuk sama-sama bersukan	2.54
Keluarga tidak memberi galakan	2.01
PMJB tidak memberi peluang untuk melibatkan diri dalam sukan	2.48
Tertarik untuk melepak bersama kawan-kawan	2.82
PMJB tidak memberi pengiktirafan jika berjaya dalam sukan	2.53

Bagi Jadual 6, hampir keseluruhan pernyataan mencatatkan nilai min yang sederhana, kecuali pernyataan “Keluarga tidak memberi galakan” (Min = 2.01). Ini menggambarkan bahawa, keluarga pelajar terutama ibu bapa sentiasa memberikan dorongan kepada pelajar untuk melakukan aktiviti sukan. Pernyataan mengenai dibebankan dengan kerja penilaian kursus (PB) yang banyak mencatatkan nilai min tertinggi iaitu 3.31 pada faktor intrapersonal. Pelajar PMJB merasakan dengan tugas PB yang banyak telah menyebabkan mereka tidak dapat menjalani aktiviti sukan.

Kajian mendapati dimensi faktor struktur adalah tertinggi (M=3.341), kemudian dimensi faktor intrapersonal (M=2.813), dan yang paling rendah adalah dimensi faktor interpersonal (M=2.423). Dapatan kajian menunjukkan bahawa faktor utama yang menjadi penghalang penglibatan pelajar PMJB dalam aktiviti sukan adalah struktur. Jika melihat kepada Model Faktor Penghalang Kesenggangan (*Leisure Constraints Models*), faktor penghalang struktur adalah paling kuat di antara ketiga-tiga kategori ini (Crawford, Jakson dan Godbey 1991). Ini menggambarkan bahawa faktor struktur perlu diambil perhatian bagi menggalakan pelajar untuk terlibat secara aktif dalam aktiviti sukan.

6.0 KESIMPULAN

Hasil keseluruhan nilai min menunjukkan kesemua item pernyataan dan faktor mencatatkan nilai min pada tahap yang sederhana. Ini menunjukkan pihak PMJB sentiasa proaktif dalam memastikan warga pelajarnya terlibat dalam sukan. Ini kerana, PMJB akan cuba mengatasi halangan seperti menyewa gelanggang, menyediakan kemudahan bagi sukan dalaman, dan menyediakan beberapa kelengkapan seperti bola futsal, bola jaring, bola tampar, raket badminton, dan sebagainya. Namun PMJB perlu juga mengambil perhatian kepada beberapa dapatan yang menunjukkan nilai min melebihi 3.00. Ini bagi memastikan jumlah pelajar yang menyertai dan terlibat dalam aktiviti sukan meningkat. Kesimpulan, kajian berjaya mencapai objektif kajian dan implikasinya dapat membantu pihak berkaitan bagi meningkatkan penglibatan pelajar di dalam sukan. Pengkaji berharap pengkaji akan datang dapat mengembangkan lagi item pernyataan bagi setiap tiga faktor iaitu Faktor Struktur, Faktor Interpersonal, dan Faktor Intrapersonal supaya dapat mengenalpasti halangan yang sebenar terhadap aktiviti sukan. Memandangkan kajian dijalankan tidak mengambil keseluruhan pernyataan Model Faktor Penghalang Kesenggangan.

RUJUKAN

- Abd Aziz, Z. F., dan Salamuddin, N. (2018), "*Motivasi Intrinsik dan Ektrinsik yang Mempengaruhi Penglibatan Pelajar UKM Untuk Melakukan Aktiviti Fizikal*", Jurnal Sosial Sains dan Kemanusiaan Politeknik & Kolej Komuniti.
- Abdul Latif, A., Mohd Rahim, M. ., Mohd Amin, N. F., & Peter, C. J. (2016), "*Kesedaran Sosial dan Penglibatan Mahasiswa Dalam Program Khidmat Masyarakat*", Jurnal Pemikir Pendidikan.
- Al-Ansari, A., Al-Harbi, F., Abdelaziz, W., AbdelSalam, M., ElTantawi, M. M., & ElRefae, I. (2016), "*Factors Affecting Student Participation in Extra-Curricular Activities: a Comparison Between Two Middle Eastern Dental Schools*", The Saudi Dental Journal.
- Chiu, L. K., Hua, K. P., & Radzuwan, R. (2015), "*Pengenalpastian Faktor Psikologi Yang Menentukan Penglibatan Pelajar Universiti Awam Tempatan Dalam Aktiviti Fizikal Masa Senggang*", <https://www.researchgate.net/publication/332290769>
- Crawford, D. & Godbey, G. (1987), "*Conceptualizing Barriers to Family Recreation*", Leisure Sciences 9.
- Crawford, D.W., Jackson, E.L. & Godbey,G. (1991), "*A Hierarchical Model of Leisure Constarints*", Lesisure Sciences 13.
- Dicken Kilue dan Tajul Arifin Muhamad (2017), "*Cabaran Pengajaran Subjek Pendidikan Jasmani di Sekolah Menengah di Malaysia*" Journal of Nusantara Studies 2017.
- Jumat, Suzanah, Andi Maddukelleng, Andi Muhammad Yusuf, Omar, Muhamad Roslan, Awang, Mohd Mahzan, Ahmad, Anuar (2014) "*Penglibatan Pelajar Universiti Terhadap Aktiviti Sosial Dalam Komuniti Pada Waktu Senggang: Kajian Perbandingan di Malaysia dan China*", International Social Development Conference 2014 (ISDC 2014).
- Mohd Faizullah Bin Mohamed (2014), "*Penerapan Kemahiran Insaniah Dalam Konteks Membina Insan Berkepimpinan di Kalangan Pelajar Melalui Aktiviti Kokurikulum di Universiti*", <https://www.researchgate.net/publication/269405582>

Mohamad Zaid Mustafa, Ali Suradin, Badaruddin Ibrahim, Sufian Mastor, Kahirol Mohd Salleh, Ahmad Rizal Madar dan Nor Lisa Sulaiman (2008), “Penguasaan Kemahiran Berpasukan Menerusi Penyertaan di Dalam Kokurikulum: Satu Tinjauan di Universiti Tun Hussein Onn Malaysia”, Persidangan Pembangunan Pelajar Peringkat Kebangsaan 2008.

Md. Yusof, H., Bahaum, N. A., Mohd Daud, N. A., Ahmad, N., & Mohd Saad, F (2018), “*Penglibatan Belia Dalam Aktiviti Sukarelawan Malaysia*”, Malaysian Journal of Youth Studies

Siqi Cai (2015), “*Leisure Patterns and Constraints Reported by Selected Chinese University Students*”, University of Waterloo, Ontario, Canada.

Uma Sekaran (2006), “*Research Methods For Business: A Skill Building Approach, 4th Edition*”, Wiley India Pvt. Limited.

Wiersma W (1995), “*Research Methods in Education: An Introduction*”, Boston: Allyn an Bacon